

WETSWIJZIGING RISICOANALYSE INTEGRITEIT:

Wat betekent dit voor u?

In deze twee pagina's lichten we kort toe wat de impact is van de beoogde wetswijziging en welke keuzes u te maken heeft.

Risicoanalyse integriteit: Wat is het?

Een risicoanalyse integriteit voor kandidaat-wethouders is een onderzoek dat de mogelijke integriteitsrisico's van een kandidaat in kaart brengt. Het doel is om potentiële problemen vroegtijdig te signaleren en te voorkomen dat deze risico's later schade aanrichten. Onze risicoanalyse brengt niet alleen risico's in kaart, ook geven wij direct advies hoe hiermee om te gaan. Dit biedt handelingsperspectief en vergroot het integriteitsbewustzijn van de kandidaat.

Wetswijziging risicoanalyse integriteit: de belangrijkste punten

Risicoanalyse integriteit verplicht

De risicoanalyse integriteit is momenteel niet verplicht. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) werkt al jaren aan het verplicht stellen van de risicoanalyse integriteit voor kandidaat-wethouders. Het wetsvoorstel waarin dit geregeld wordt, ligt momenteel voor advies bij de Raad van State. De verwachting vanuit BZK is dat deze nieuwe wet niet voor de gemeenteraadsverkiezingen in werking treedt.

Wettelijke bepalingen integriteit centraal

In de beoogde wetswijziging wordt geregeld dat de risicoanalyse integriteit alleen gaat over de wettelijke bepalingen op het gebied van integriteit. Dan gaat het om incompatibiliteiten, nevenfuncties, financiële belangen, verboden handelingen, beraadslaging en stemming bij een persoonlijk belang en geheimhouding. De beoogde wetswijziging sluit niet uit dat in een gesprek met een kandidaat onderwerpen aan bod komen die die niet direct verband houden met de wettelijke bepalingen. Denk daarbij aan een vraag als: heeft u of uw familie banden met het criminele milieu? Het antwoord op die vraag mag echter niet in het rapport landen.

Burgemeester in de lead, andere rol griffier

Het wetsvoorstel bepaalt dat de burgemeester (namens de raad) de opdrachtgever is van de risicoanalyse integriteit. Hij of zij kan daarbij ondersteund worden door de gemeentesecretaris, de integriteitscoördinator of door het kabinet van de burgemeester. In principe wordt de griffier niet betrokken bij de uitvoering, aldus het wetsvoorstel. Wel kan de griffier een rol spelen bij de voorbereiding van de bespreking van de resultaten van de risicoanalyse integriteit in de raad.

Openbaarmaking conclusies, aanbevelingen en beheersmaatregelen

Tot slot is in het wetsvoorstel opgenomen dat per kandidaat de conclusies, aanbevelingen en beheersmaatregelen openbaar gemaakt dienen te worden. Vanuit het oogpunt van privacy en proportionaliteit geldt een geheimhoudingsplicht voor de andere delen van het rapport.

Wat betekent de wetswijziging voor onze aanpak?

Onze aanpak blijft grotendeels hetzelfde, wel geven wij u keuzes

Omdat het wetsvoorstel niet voor de verkiezingen in werking treedt blijft onze aanpak grotendeels hetzelfde. Wij zijn er namelijk van overtuigd dat we met onze huidige aanpak gemeenten en kandidaat-wethouders het beste kunnen helpen. Wat ons betreft verandert er daarom niet veel als u dit niet wil. Wel bieden we u enkele keuzes met betrekking tot de risicoanalyse integriteit (zie deze op de volgende pagina).

Wat staat u nu te doen?

In de aanloop naar de verkiezingen dient u een aantal keuzes te maken over de risicoanalyse integriteit. Deze hebben we opgenomen in onderstaande tabel. Ook hebben we daarbij ons advies opgenomen.

Keuze	Toelichting
Risicoanalyse of niet?	Omdat de risicoanalyse niet verplicht is dient u af te wegen of u een risicoanalyse integriteit wilt uitvoeren. <i>Wij adviseren u een risicoanalyse integriteit uit te voeren.</i>
Wie is opdrachtgever en wie begeleidt het proces?	Momenteel is in vrijwel alle gemeenten de burgemeester de opdrachtgever namens de gemeenteraad. Dit is ook in lijn met het wetsvoorstel. In het merendeel van de gemeenten ondersteunt de griffier de burgemeester bij uitvoering van de risicoanalyse. Hoewel het wetsvoorstel voorschrijft dat de griffier deze rol in principe niet vervult, is onze ervaring dat dit juist in veel gemeenten heel goed werkt. <i>Wij adviseren de burgemeester als opdrachtgever te laten fungeren namens de raad daarin ondersteund door ofwel de griffier ofwel een medewerker van de organisatie (bijv. gemeentesecretaris, integriteitscoördinator of medewerker kabinet).</i>
Reikwijdte risicoanalyse integriteit	U kunt kiezen voor de reikwijdte van onze risicoanalyse die wij ook hebben gebruikt na de vorige verkiezingen. Wij kijken hierbij breder dan de puur wettelijke integriteitsrisico's. U kunt echter ook aansluiten bij de beperktere reikwijdte van de wetswijziging. Dat laatste betekent dat enkel informatie wordt verzameld gerelateerd aan wettelijke integriteitsnormen. Wel is er in dat geval tijdens het gesprek met de kandidaat de ruimte om aanvullende vragen te stellen. De antwoorden daarop en eventuele risico's daaruit voorkomend belanden echter niet in het rapport. <i>Wij adviseren u te kiezen voor de huidige reikwijdte van de risicoanalyse integriteit omdat we met onze huidige aanpak kandidaat-wethouders het beste kunnen helpen.</i>
Omgang met resultaten risicoanalyse integriteit	U dient te bepalen met wie u de resultaten van de risicoanalyse integriteit deelt. De drie hoofdsaken daarin zijn: • Conclusies, aanbevelingen en beheersmaatregelen gaan alleen naar de kandidaat en de burgemeester • Conclusies aanbevelingen en beheersmaatregelen worden tevens onder geheimhouding gedeeld met de commissie geloofsbrieven of de gehele raad. • Conclusies, aanbevelingen en beheersmaatregelen worden openbaar gemaakt. Standaard maken we voor elke gemeente een memo met daarin een beschrijving van de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten van de risicoanalyse integriteit (wel of niet benoembaar vanuit het oogpunt van integriteit). <i>Wij adviseren u eventueel de conclusies, aanbevelingen en beheersmaatregelen onder geheimhouding te delen met de commissie geloofsbrieven of de gemeenteraad. Dit is het meest passend vanuit het oogpunt van proportionaliteit en privacy.</i>
Leg de procedure van de risicoanalyse vast	U heeft de keuze om de procedure van de risicoanalyse vast te leggen. Daarmee is voor iedereen op voorhand duidelijk of een risicoanalyse wordt uitgevoerd en hoe met de resultaten daarvan wordt omgegaan. Circa 1/3 van de gemeenten heeft dit vastgelegd in het reglement van orde. <i>Wij adviseren u in het kader van de transparantie om tijdig de procedure rondom de risicoanalyse integriteit vast te leggen, bijvoorbeeld in het reglement van orde of een verordening.</i>

Tot slot

Mocht u meer informatie willen of hulp bij het maken van bovenstaande keuzes, neem dan vooral contact met ons op. We helpen u graag. Liever direct een offerte? Ook daarvoor kunt u contact met ons opnemen.

Laurens Vellekoop
l.vellekoop@berenschot.nl
 06 12 79 33 99

Ronald van der Mark
r.vandermark@berenschot.nl
 06 55 36 64 93

Milan Terwisscha
m.terwisscha@berenschot.nl
 06 82 08 32 94